

DE WERELD VAN LUUK

Voor al die kinderen met autisme/atypische ontwikkeling die me geleerd hebben wat het betekent om autisme te hebben. Dank jullie wel.

Martine Delfos

De wereld van Luuk

over autisme/atypische ontwikkeling

Met tekeningen van
Sjeng Schupp

niño

Eerste druk (2003) - Zesde gewijzigde druk (2014) zijn verschenen onder
ISBN 978 90 8560 513 3
Zevende herziene druk 2023

© Deze uitgave: Uitgeverij SWP
© Martine Delfos, 2003-2023
© Tekeningen: Sjeng Schupp
Boekverzorging: Harmke Hienekamp, Naarden

ISBN 978 90 8560 285 9
E-ISBN 978 94 6154 064 5
NUR 854
THEMA YXLD

Niño is een imprint van Uitgeverij SWP, kijk voor meer boeken op:
www.ninoboeken.nl & www.swpbook.com

Kijk voor meer informatie over Martine Delfos op: www.mdelfos.nl

Voor België, Uitgeverij Epo: www.epo.be

Ten geleide

De wereld van Luuk is een therapeutisch kinderboek. Het verhaal is bedoeld om kinderen te helpen begrijpen wat autisme/atypische ontwikkeling betekent voor henzelf en voor de mensen om hen heen. Maar ook om de mensen om hen heen te helpen het kind te begrijpen. En om kinderen met autisme/atypische ontwikkeling te helpen met hun angsten om te gaan.

In het boek staat rechtsonder in een apart blokje toelichting op de leestekst voor ouders en begeleiders. Het is niet de bedoeling om deze teksten voor te lezen; het is echter geen probleem als kinderen deze teksten lezen.

Autisme is al een oud begrip en ook verouderd. Daarom spreken we hier niet meer van autisme (ASS), maar van een atypische ontwikkeling (ATO). We hebben een nieuwe naam, omdat de wetenschap ons ook verder heeft gebracht.

Het is geen stoornis, geen defect, alles kan ontwikkeld worden, maar de volgorde is anders. Mensen met ATO beginnen hun ontwikkeling met denken en zijn eerst erg geïnteresseerd in hoe de wereld en mensen in

elkaar zitten en minder in hoe je tegen elkaar moet doen (sociaal). Door hun ontwikkelde denken zijn kinderen met ATO vaak vroegwijs; ze lijken daardoor ouder dan kinderen van hun leeftijd. Door hun achteraanhobbelende kennis van de sociale omgang komen ze op dat vlak jonger over dan dat ze zijn. We noemen dat de MAS1P, de Mental Age Spectrum in 1 Person, een regenboog aan leeftijden door de dag heen.

Daardoor worden deze kinderen vaak niet begrepen, terwijl ze zelf alles zo graag begrijpen. Ze kunnen zich echter verder ontwikkelen, als hen uitgelegd wordt hoe het in elkaar zit.

Kinderen met ATO zijn snelle denkers, maar denken veel en doordat ze steeds merken dat ze niet begrepen worden en mensen het niet goed vinden wat ze doen, voelen ze zich steeds slechter. Hun zelfbeeld wordt vaak steeds negatiever. Hun gebrek aan kennis wordt meestal niet aangevuld, omdat de omgeving uitgaat van een stoornis en niet van een gebrek aan kennis over de sociale omgang. Het tempo van verwerking van informatie is vaak trager en preciezer en daardoor komt er te veel informatie te snel op ze af. Ze leven dikwijls met een voortdurende ondertoon van angst die soms plotseling hevig is en zichtbaar wordt of omgezet wordt in agressie.

De wereld van Luuk is een voorleesverhaal voor kinderen van 6 tot 10 jaar. Het verhaal zou bij voorkeur in zijn geheel (voor)gelezen moeten

worden. Neem dus de tijd voor dit verhaal. Lees het in een rustige omgeving zodat op het verhaal doorgaan kan worden wanneer het kind dat wil. Als het voor het slapen gaan wordt voorgelezen, zorg dan dat het kind zijn of haar angst kwijt is voordat het gaat slapen, omdat het kind de problematiek anders meeneemt in de nacht.

Gebruik het verhaal niet om een kind te vertellen dat het autisme/atypische ontwikkeling heeft; sommige dingen uit het boek zal het kind herkennen, andere weer niet. Ieder kind is verschillend. Gebruik het boek om erover te praten en te zien of het kind het herkent. Wacht af en toe even voordat je doorgaat met de volgende bladzijde, om het kind de kans te geven het tot zich te laten doordringen. Tenzij het kind zelf verder wil. Volg het kind.

Het verhaal kan ook gebruikt worden op scholen als voorlichtingsmateriaal over autisme/atypische ontwikkeling en hoe ermee om te gaan. Voor het onderwijs is het belangrijk om te weten dat deze kinderen geen herhaalhersenen hebben, maar hersenen die willen begrijpen. Hierdoor zijn ze leergierig en willen graag uitleg, maar kunnen daarentegen weinig uit de voeten met herhaling. Het tafeldiploma is vaak een onmogelijke taak die beter niet afgedwongen wordt, neem hier liever genoegen met: 'zo goed mogelijk'.

Luuk zit op zijn kamer. Zijn kamer staat vol met spulletjes. Hij heeft een treinenverzameling, een verzameling fietsbellen en een verzameling rollen toiletpapier. Hij is trots op zijn verzamelingen. Luuk is erg zuinig op zijn spulletjes. Hij weet er ook veel van af.

De vorige keer dat ze naar de winkel gingen om boodschappen te doen, heeft Luuk een rol roze toiletpapier gekregen van mama. Hij heeft er al héél veel. Vroeger vond hij het heel vervelend om naar de wc te gaan met die enge geluiden, maar toen mama heel zacht toiletpapier voor hem kocht ging hij het leuk vinden. En zo is het verzamelen begonnen.

Veel kinderen met autisme (ASS) / atypische ontwikkeling (ATO) houden van verzamelen. Vaak zijn het treinen en dinosauriërs, maar dikwijls ook onverwachte en soms vreemde verzamelingen.

De bel gaat, Luuk rent naar beneden. Sylvie komt bij hem spelen. Hij gaat zijn brontosaurus aan haar laten zien. Sylvie is nauwelijks binnen of Luuk trekt haar aan haar mouw mee naar zijn kamer.

‘Is dat een diplodocus?’ vraagt Sylvie en wijst naar de nieuwe dinosaurus van Luuk.

‘Een brontosaurus lijkt helemaal niet op een diplodocus,’ zegt Luuk verontwaardigd. Sylvie kijkt hem geschrokken aan.

‘Dat weet ik toch niet,’ zegt ze met een bibberig maar toch boos stemmetje. Sylvie komt voor het eerst spelen bij Luuk. Ze zitten in dezelfde groep.

Luuk vindt het heel fijn dat Sylvie komt spelen.

Sylvie denkt dat hij het niet leuk vindt omdat hij zo boos doet.

Ze gaat al snel weer naar huis. Ze vindt het niet zo prettig om bij Luuk te spelen.

Kinderen met autisme (ASS) / atypische ontwikkeling (ATO) laten andere kinderen vaak schrikken door hun onverwachte, felle reactie. Het is verstandig kinderen uit te leggen dat dit niet zo bedoeld is, maar voortkomt uit schrik. Leg ook het kind zelf uit dat andere kinderen van hem of haar schrikken.

Luuk zit verdrietig aan de eetkamertafel. Sylvie is weg. Weer mislukt, weer niemand om mee te spelen.

‘Mama, kan je niet zorgen dat ik een vriendje krijg?’

Luuk wil ontzettend graag een vriendje, maar het wil maar niet lukken.

Hij weet niet hoe hij vrienden moet maken.

Kinderen met autisme (ASS) / atypische ontwikkeling (ATO) spelen graag zelf, maar willen ook met anderen spelen. Zij kunnen echter niet zo gemakkelijk met leeftijdgenoten omgaan, omdat het hen aan kennis ontbreekt hoe het werkt. Ze worden afgewezen voor hun gedrag dat vaak bij een jongere leeftijd hoort, dan waar de andere kinderen op bedacht zijn.